

**UDSKRIFT
AF
FORHANDLINGSPROTOKOLLEN
FOR
STATSEKSpropriationsKOMMISSIONEN
FOR JYLLAND**

**MOTORVEJEN FUNDER – HÅRUP
Udlæg af erstatningsnatur
(Besigtigelsesforretningen den 1. februar 2022)
107. hæfte**

Tirsdag den 1. februar 2022 kl. 10.00 samledes kommissionen på Scandic Silkeborg, Udgårdsvej 2, Silkeborg for at afholde en besigtigelsesforretning i anledning af udlæg af erstatningsnatur i forbindelse med etablering af motorvejen Funder – Hårup.

Til stede var Kommissarius ved Statens Ekspropriationer i Jylland, Mette Plejdrup Nielsen, de af Transportministeriet udpegede medlemmer af kommissionen, tidligere gårdejer Holger Hedegaard, Vinderup og tidligere tømrermester Ole Riber Kjær, Henne samt Albert Vinther Krogh, Thyborøn og Poul Berg, Løkken, der af kommissarius er udtaget fra den af kommunerne udarbejdede liste over kommunale medlemmer af kommissionen.

Som repræsentanter for Silkeborg Kommune mødte biolog Bente Sørensen, miljøtekniker Peter Lange og Natur og miljøchef Morten Horsfeldt Jespersen.

Den ledende landinspektør, Søren Andersen, mødte.

Protokollen førtes af fuldmægtig, cand. jur. Frederik Jacobi Grøn.

For anlægsmyndigheden, Vejdirektoratet, mødte fagprojektleder Jeanne Norre Bak Mikkelsen, fagansvarlig Agnete Jørgensen, senior projektleder Mike Boesen og afdelingsleder Karsten Kirk Larsen.

En række af de af anlægget berørte lodsejere og andre interesserede var mødt.

Der henvises til brev fra Transportministeriet af 26. maj 2009, hvorved kommissarius bemyndiges til at nedsætte en ekspropriationskommission med henblik på at afholde en besigtigelsesforretning i forbindelse med etableringen af motorvejen Funder – Hårup.

Vejdirektoratets repræsentanter redegjorde for projektet og oplyste følgende:

Forudsætninger

Motorvejsstrækningen Funder - Låsby udgør en del af rute 15, der forløber fra Ringkøbing til Aarhus. Strækningen udføres i henhold til lov nr. 280 af 2. maj 1990, og anlægget af vejen udføres i henhold til lov nr. 344 af 6. maj 2009.

Etape 6620, Funder - Hårup er behandlet ved linjebesigtigelsen den 18., 19., 24. og 25. november 2009 og detailbesigtigelsen den 21., 22. og 23. februar samt den 7., 8. og 9. marts 2011.

Etape 6625, Hårup - Låsby er behandlet ved linjebesigtigelsen den 2. og 3. februar 2010 og detailbesigtigelsen den 25. og 26. januar samt 1., 2. og 3. februar 2011.

Myndighedsgodkendelser

I henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 har Silkeborg Kommune meddelt dispensation i brev af 11. oktober 2010 til etape 6620, Funder - Hårup.

Silkeborg Kommune har efterfølgende givet supplerende dispensationer:

- den 25. april 2013 supplement til dispensation til vandstandsændring i mose og vandløb.
- den 7. november 2013 fornyet dispensation til anlæg af nyt regnvandsbassin, udvidelse af eksisterende regnvandsbassin, flytning af sti samt hævelse af Trækstien på arealer øst for Søholt Renseanlæg.
- den 3. december 2020 dispensation efter naturbeskyttelseslovens §§ 3 og 16 til ombygning af regnvandsbassin.

Til etape 6625, Hårup – Låsby, har Silkeborg Kommune meddelt dispensation i brev af 12. oktober 2010.

Godkendelserne er givet på betingelse af, at der kompenseres for naturarealer, der inddrages permanent eller midlertidigt, ved at der udlægges erstatningsnatur i forholdet ca. 1:2.

På etape 6625, Hårup – Låsby, er al erstatningsnatur udlagt bortset fra 8240 m². Silkeborg Kommune har i mail af 2. februar 2018 godkendt, at den manglende erstatningsnatur medtages under etape 6620, Funder – Hårup.

Etape 6620	Berørt § 3 areal	90.400 m ²	(9,94 ha)
Etape 6620	Der skal i alt udlægges	180.800 m ²	(18,08 ha)
Etape 6620	Udlagt erstatningsnatur	40.810 m ²	(4,081 ha)
Etape 6620	Manglende erstatningsnatur	139.990 m ²	(13,99 ha)
Etape 6625	Manglende erstatningsnatur	8.240 m ²	(0,824 ha)
I alt manglende erstatningsnatur		148.230 m²	(14,823 ha)

I notat af 11. november 2021 har Silkeborg Kommune beskrevet projektet vedrørende erstatningsnatur ved Gubsø.

Silkeborg Kommune peger på området ved Gubsø, og finder det nødvendigt at størstedelen af erstatningsnaturen udlægges samlet i dette område. Da der i forvejen findes en del arealer med beskyttet natur i området ved Gubsø, vil placering af erstatningsarealer i sammenhæng med disse naturarealer, give god synergi mellem ny og gammel natur. Dette vil sikre muligheden for spredning af arter til de nye naturområder, som herved forventes hurtigere at opnå en god naturtilstand.

Tegningsliste

Tegn.nr.	Emne	Stationering	Mål	Rev.
6620-33021	Oversigtsplan, Ejendomsforhold	st. 29.400 – 30.700	1:4000	-

Projektbeskrivelse

Ved anlæggelsen af motorvejen rundt om Silkeborg sker der en påvirkning af en række beskyttede naturområder. En del af de påvirkede naturområder findes i området ved Gubsø.

Silkeborg Kommune ønsker at hæve vandstanden ved Gubsø for at genetablere tidligere tiders vandstand i Gubsø og derved forbedre/forøge og fremme biodiversiteten, der findes her. Vandstanden kan hæves 0,75 meter ved at etablere et stryg i søens afløb.

Vejdirektoratet og Silkeborg Kommune vil udlægge størstedelen af erstatningsnaturen i området ved Gubsø i sammenhæng med allerede beskyttede naturområder. Erstatningsnaturen udlægges på arealer, som påvirkes af vandstandshævningsprojektet. Erstatningsarealerne vil således være de nye naturområder, der opstår når søen udvides. Desuden peger Silkeborg Kommune på en række arealer i tilknytning til ovennævnte områder.

Silkeborg Kommune gennemfører vandstandsprojektet, og Vejdirektoratet bidrager ved, at størstedelen af erstatningsnaturen placeres i Gubsø området. Når alle de nød-

vendige arealer er udlagt til erstatningsnatur af Vejdirektoratet, er det Silkeborg Kommunes ansvar at realisere vandstandshævningen. Silkeborg Kommune skal godkende udlægget af erstatningsnatur, og kan ikke efterfølgende kræve anden erstatningsnatur, hvis ikke vandstandshævningen realiseres.

Matrikel nr.	Lb. nr.	Sø m ²	Eng m ²	Overdrev m ²	I ALT m ²
14m Balle By, Balle	B144	429	2.894		3.323
18a Balle By, Balle	B215	1.735	9.211	12.467	23.413
3f Sejling By, Sejling	B148	1.000		9.000	10.000
3e Sejling By, Sejling	B7	2.183	5.538	7.071	14.792
9q Balle By, Balle	B214	5.130	2.500		7.630
31b Balle By, Balle	B213	2.500	2.200		4.700
8b Balle By, Balle	B211	1.209	1.835		3.044
9ch Balle By, Balle	B212	927	3.881	665	5.473
1i og 1e V. Kejlstrup og 9bp Balle By, Balle	B151	18.470	24.490	36.940	79.900
I alt		33.583	52.549	66.143	
Total					152.275

Ovennævnte skema angiver ca. udbredelsen af erstatningsnaturen. Hermed anses vilkåret om udlæg af de manglende ca. 14,8 ha erstatningsnatur for at kunne opfyldes.

Generelle bestemmelser

Erstatningsbiotoper

Udlæg af arealer til erstatningsbiotoper er i overensstemmelse med det ved detailbesigtigelsen vedtagne.

Ejendomme kan pålægges servitut til beskyttelse af erstatningsbiotoper, som indeholder pligt til at pleje erstatningsbiotoperne i form af høslæt og fjernelse af biomasse samt afgræsning eller slåning.

Servitutter til erstatningsarealer: sø- og engområder

Pkt. 1

For at sikre, at den ønskede naturtype etableres og vedligeholdes på erstatningsarealet, pålægges den til enhver tid værende ejer at overholde følgende:

Pkt. 1.1:

Vedligeholdelse eller etablering af grøfter og dræn er ikke tilladt, medmindre det er aftalt med den påtaleberettigede.

Pkt. 1.2:

Arealet må ikke dyrkes, beplantes eller tilsås. Eventuel tilsåning ved opstart skal godkendes af den påtaleberettigede. Naturligt forekommende plantevækst på arealerne kan dog anvendes til græsning, høslæt, rørskær eller lignende.

Pkt. 1.3:

Arealet må ikke tilføres handels- eller husdyrgødning, pesticider, kalk eller andre næringsmidler.

Pkt. 1.4:

Arealet må ikke omlægges.

Pkt. 1.5:

Dyr på arealet må ikke fodres med tilskudsfoder med mindre andet aftales med den påtaleberettigede. Dog er mineraltilskud tilladt.

Pkt. 1.6:

Ejer skal give adgang til arealet for kommunen og andre myndigheder i forbindelse med overvågning af naturarealerne og besigtigelse under og efter etableringen af erstatningsnaturen. Eventuelle skader i forbindelse med dette tilsyn erstattes af den påtaleberettigede.

Pkt.2:

Påtaleberettiget er Silkeborg Kommune.

Servitutter til erstatningsarealer: overdrevsområder

Pkt. 1

For at sikre, at den ønskede naturtype etableres og vedligeholdes på erstatningsarealet, pålægges den til enhver tid værende ejer at overholde følgende:

Pkt. 1.1:

Vedligeholdelse eller etablering af grøfter og dræn er ikke tilladt, medmindre det er aftalt med den påtaleberettigede.

Pkt. 1.2:

Arealet må ikke dyrkes, beplantes eller tilsås. Eventuel tilsåning ved opstart skal godkendes af den påtaleberettigede. Naturligt forekommende plantevækst på arealerne kan dog anvendes til græsning, høslæt, rørskær eller lignende.

Pkt. 1.3:

Arealet må ikke tilføres handels- eller husdyrgødning, pesticider, kalk eller andre næringsmidler.

Pkt. 1.4:

Arealet må ikke omlægges.

Pkt. 1.5.

Ejer skal i en periode af 10 år fra aftalens indgåelse lade arealet afgræsse eller foretage et årligt høslæt. Slåning må tidligst ske i august. Det afslåede materiale skal fjernes fra arealet. Dette er dog ikke gældende for helt vanddækkede arealer.

Pkt. 1.6:

Dyr på arealet må ikke fodres med tilskudsfoder med mindre andet aftales med den påtaleberettigede. Dog er mineraltilskud tilladt.

Pkt. 1.7:

Ejeren skal give adgang til arealet for kommunen og andre myndigheder i forbindelse med overvågning af naturarealerne og besigtigelse under og efter etableringen af erstatningsnaturen. Eventuelle skader i forbindelse med dette tilsyn erstattes af den påtaleberettigede.

Pkt.2:

Påtaleberettiget er Silkeborg Kommune.

Jordfordeling

Mulighed for jordfordeling har været drøftet med berørte lodsejere.

Der foreligger tilsagn fra en ejendom om at modtage tidligere medeksproprierede afskårne arealer.

Projektets indflydelse på ejendommene langs anlægget blev herefter gennemgået for kommissionen og de fremmødte lodsejere, der havde mulighed for at udtale sig.

De væsentligste bemærkninger var følgende:

En lodsejer ønskede oplyst, om der er mulighed for at flytte arealet, hvor der foreslås udlagt erstatningsnatur. Hertil oplyste en af de fremmødte kommunale repræsentanter, at kommunen har udarbejdet og vedtaget notat af 11. november 2021, der foreskriver, at arealet skal udlægges ved Gubsø, og at kommunen i den forbindelse har kigget på alternative placeringer af erstatningsnaturen. Den kommunale repræsentant oplyste hertil, at erstatningsnaturen skal ligge tæt på de områder, hvor man fjerner beskyttet natur, og at specielt den våde natur er optimal ved Gubsø, hvorfor kommunen således ønsker at fastholde det område, der foreslås udlagt til erstatningsnatur.

Vedrørende det fremlagte forslag til servituttekster bemærkede en lodsejer, at såfremt der ikke må gives tilskudsfoder til kreaturer på de berørte arealer, vil der være tale om misrøgt af besætningen. Hertil oplyste en af de fremmødte kommunale repræsentanter, at mange arealer i kommunen afgræsses uden brug af tilskudsfoder, og at dyrene alene skal være på de berørte arealer, så længe de kan afgræsses. Den kommunale repræsentant oplyste samtidig, at der gerne må gives mineralfoder.

En lodsejer ønskede oplyst, om der må brakpudses på de berørte arealer. Anlægsmyndighedens repræsentanter oplyste hertil, at arealerne ikke må brakpudses.

En lodsejer ønskede oplyst, hvad status er i forhold til Silkeborg Kommunes projekt vedrørende vandstandshævning. Hertil oplyste en af de fremmødte kommunale repræsentanter, at kommunen har lavet forundersøgelser af projektet, og at Vejdirektoratet i første omgang udlægger de berørte arealer til kommunen, som herefter vil foretage vandstandshævningen.

En lodsejer ønskede oplyst, om beplantningen på de berørte arealer vil blive stående og drukne efter en vandstandshævning. Hertil oplyste en af de fremmødte kommunale repræsentanter, at beplantningen i videst muligt omfang fjernes, og at ikke fremkomelig beplantning vil blive stående på arealerne.

En lodsejer bemærkede, at en forpligtelse for lodsejeren til slå de berørte arealer, vurderes at udgøre en udgift for lodsejeren på ca. 20.000 kr. pr. år.

En lodsejer ønskede oplyst, om det er tilladt at terrænregulere på arealer, hvor der udlægges erstatningsnatur. Hertil oplyste en af de fremmødte kommunale repræsentanter, at det ikke er tilladt at terrænregulere de pågældende arealer. Samme lodsejer udtrykte ønske om en jordfordeling omfattende flere af de af anlægsmyndigheden ejede arealer i og omkring Gubsø.

Adspurgt af kommissarius, oplyste anlægsmyndighedens repræsentanter endelig, at det forhold, at der udlægges ca. 4.000 m² mere erstatningsnatur end hvad anlægsmyndigheden er forpligtet til, skyldes en naturlig arrondering af arealerne, samt at anlægsmyndigheden ved afgrænsningen af arealerne har taget udgangspunkt i de aftaler, som blev forsøgt indgået med flere af lodsejerne.

Ekspropriationskommissionens beslutning

Kommissionen drøftede herefter projektet i lyset af de fremkomne bemærkninger og besluttede sig for at godkende det for kommissionen forelagte projekt.

I forbindelse med kommissionens godkendelse af projektet anmodes anlægsmyndigheden om at tilstræbe, at der i videst muligt omfang ikke udlægges mere erstatningsnatur end hvad anlægsmyndigheden er forpligtet til, således at ekspropriationsindgrebene på de berørte ejendomme begrænses i det omfang, der er mulighed herfor.

Kommissionen finder ikke, at der er hjemmel til at der kan ske en jordfordeling, der ligger udover den af anlægsmyndigheden foreslåede, eftersom der er praksis for, at der alene iværksættes jordfordeling med henblik på at afbøde landbrugsmæssige gener, eller hvor der er tale om overtagelse af mindre arealer, der er umiddelbart tilgrænsende til ”modtagerejendommen”. Kommissionen finder ikke, at disse kriterier er opfyldt i denne sag, hvorfor lodsejeren henvises til at erhverve de pågældende arealer på anden vis.

Kommissionens beslutning er truffet i henhold til § 13, stk. 1 i ekspropriationsprocessloven, lov nr. 1161 af 20. november 2008.

Kommissionen fastsatte herefter følgende:

Motorvejen (st. 21.000 – 38.000)

St. 29.400 – 30.700

Der udlægges erstatningsnatur i naturlig sammenhæng med eksisterende beskyttede arealer i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 i området ved Gubsø.

Der tinglyses servitut om erstatningsnatur og dertil hørende plejeforpligtigelser på matr. nr. 3e Sejling By, Sejling (lb. nr. B7), matr. nr. 14m Balle By, Balle (lb. nr. B144), matr. nr. 3f Sejling By, Sejling (lb. nr. B148), matr. nr. 9bq Balle By, Balle og matr. nr. 1i og 1ae V. Kejlstrup, Balle (lb. nr. B151), matr. nr. 8b Balle By, Balle (lb. nr. B211), matr. nr. 9ch Balle By, Balle (lb. nr. B212), matr. nr. 31b Balle By, Balle (lb. nr. B213), matr. nr. 9q Balle By, Balle (lb. nr. B214) og matr. nr. 18a Balle By, Balle (lb. nr. B215).

St. 30.090 – 30.180 h.s.

Tidligere medeksproprieret afskåret areal af matr. nr. 10b Sejling By, Sejling (nu matr. nr. 3e Sejling By, Sejling, lb. nr. B7) tillægges ejendommen matr. nr. 1i m.fl. V. Kejlstrup, Balle, lb. nr. B151.

St. 30.200 – 30.700 h.s.

Tidligere medeksproprieret afskåret areal af matr. nr. 7c Sejling By, Sejling (nu matr. nr. 7at Sejling By, Sejling, lb. nr. B7) tillægges ejendommen matr. nr. 1i m.fl. V. Kejlstrup, Balle, lb. nr. B151.

Hermed afsluttedes forretningen.

Mette Plejdrup Nielsen

Holger Hedegaard

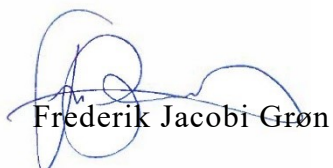
Ole Riber Kjær

Albert Vinther Krogh

Poul Berg

/Frederik Jacobi Grøn

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Frederik Jacobi Grøn